

# PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

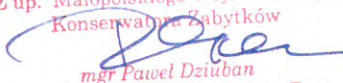
## KAPLICZKA

### PW. MĘKI PAŃSKIEJ W LIPNICY MALEJ

### ZNAJDUJĄCEJ SIĘ NA CMENTARZU CHOLERYCZNYM

działka nr ewidencyjna 11905

WOJEWÓDZKI URZĄD  
OCHRONY ZABYTKÓW W KRAKOWIE  
DELEGATURA NOWY TARG  
ZGODNIE Z OPINIĄ KONSERWATORSKĄ  
ZNAK: DNT-1.543.57.1027  
Z DNIA: 24.01.2012

Z up. Małopolskiego Wojewódzkiego  
Konservatora Zabytków  
  
mgr Paweł Dziuban  
Kierownik Delegatury w Nowym Targu

opracował

## KARTA INFORMACYJNA

OBIEKT – architektoniczna kamienna kapliczka pw. Męki Pańskiej z umieszczonym żeliwnym przedstawieniem Chrystusa na kamiennym krzyżu o wysokości około 2,5 m.

LOKALIZACJA – Lipnica Mała, działka ewid. 11905, gmina Jabłonka powiat nowotarski.

DATOWANIE – po 1888 roku.

NUMER REJESTRU ZABYTKÓW - nie wpisana.

AUTOR - warsztat nieznany.

INWESTOR - Gmina Jabłonka

MATERIAŁ - piaskowiec

OPIS FORMALNO - STYLISTYCZNY

Kapliczka pw. Męki Pańskiej usytuowana na wzniesieniu na terenie cmentarza cholerycznego położonego poza zabudowaniami wiejskimi na terenie administracyjnym wsi Lipnica Mała.

Kapliczka ufundowana jest po roku 1888. Wykonana z piaskowca na kamiennej obecnie tynkowanej podmurówce, architektoniczna składająca się z coraz węższych elementów kaskadowo ułożonych jeden na drugim. W zwieńczeniu krzyż kamienny z żeliwnym Chrystusem Ukrzyżowanym.

#### STAN ZACHOWANIA OBIEKTU I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Stan zachowania kapliczki jest dostateczny. Dużym problemem konserwatorskim jest zatarcie 3/4 inskrypcji znajdującej się na dwóch elementach kamiennych. Prawdopodobnie w przypadku górnego kamienia jest to wynikiem przebiegu warstw sedymentacyjnych, gdyż zniszczenia są po stronie wschodniej i zachodniej kamienia, a po stronie północnej i południowej można zaobserwować liczne pęknięcia. Niższy kamień z drugą częścią inskrypcji posiada gorszej jakości spoiwo, gdyż cała jego powierzchnia uległa dezintegracji granularnej, przez co zatarła się niemal całkowicie inskrypcja. Na całym obiekcie widoczne są liczne drobne pęknięcia lub ucięcia i wypłukania kamienia.

W zwieńczeniu krzyż kamienny. Dolna część krzyża na całej wysokości spięta zardzewiałą, spawaną blachą. Podmurówka kamienna otynkowana „twardą” zaprawą kamienną, obecnie popękaną, nieciągłą w wyniku zawilgocenia i działania zmiennych temperatur. Ponadto cała kapliczka jest porośnięta mchami i porostami ze względu na usytuowanie jej w lesie modrzewiowym i zacienienie przez większą część roku.

#### WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE - ogólne

Ze względu na stan zachowania kapliczki zakłada się usunięcie mchów i porostów w sposób mechaniczny, a następnie zastosowanie środka chemicznego biobójczego. Usunięcie niespójnych fragmentów kamienia z pominięciem obszaru, na którym występuje inskrypcja, gdzie łuski zostaną podklejone. W obszarach o dezintegracji granularnej zostanie przeprowadzony zabieg konsolidacji struktury przez wprowadzenie środka krzemoorganicznego. Po ściągnięciu żelaznego wzmocnienia krzyża odtworzony zostanie w pierwotnej formie jej dolny pionowy fragment. W celu uzupełnienia formy obiektu

wykonane zostaną uzupełnienia masą sztucznego kamienia. W celu wygubienia nowych uzupełnień nadana zostanie faktura analogiczna do oryginału. Podmurówka zostanie odsłonięta spod warstwy zaprawy cementowej. W wyniku oględzin zostanie podjęta decyzja o zostawieniu jej w formie „muru” czy też zostanie poddana ponownemu otynkowaniu.

#### PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE - elementy kamienne, podmurówka.

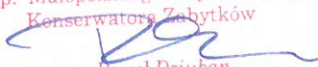
1. Odsłonięcie kamiennych elementów cokołu z ziemi i korzeni roślinności.
2. Usunięcie mchów i porostów w sposób mechaniczny, a następnie chemiczny.
3. Usunięcie zaprawy cementowej z podmurówki.
4. Usunięcie niespoistych fug.
5. Wykucie zdegradowanych kamieni.
6. Usunięcie warstwy czarnej fałszywej patyny z kamienia w sposób chemiczny, a następnie myjąc wodą pod ciśnieniem.
7. Usunięcie uzupełnień cementowych.
8. Konsolidacja struktury piaskowca przez nasączenie kamienia preparatem krzemooorganicznym Steinfestiger 100 i 300 firmy Remmers.
9. Podklejenie łusek w obrębie inskrypcji.
10. Uczytelnienie w miarę możliwości inskrypcji.
11. Wykonanie zbrojenia w miejscach dużych ubytków formy.
12. Uzupełnienie ubytków formy rzeźbiarskiej przy użyciu gotowej zaprawy firmy Remmers.
13. Wykonanie odpowiedniej faktury analogicznej do istniejącej w najbliższym otoczeniu ubytku.
14. Wykonanie fugowania kamienia podmurówki ewentualnie jej otynkowanie.
15. Scalenie kolorystyczne przy użyciu spoiwa paroprzepuszczalnego, krzemooorganicznego firmy Remmers oraz naturalnych stabilnych pigmentów.
16. Podkreślenie kolorystyczne liter.
17. Hydrobobizacja.

#### PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE - elementy metalowe

1. Demontaż figury Chrystusa Ukrzyżowanego.
2. Usunięcie produktów korozji.
3. Zabezpieczenie warstwą podkładu antykorozyjnego.
4. Wykonanie warstwy wierzchniej w kolorze grafitowym farbą chlorokauczukową.

Janina Mupiec

WOJEWÓDZKI URZĄD  
OCHRONY ZABYTKÓW W KRAKOWIE  
DELEGATURA NOWY TARG  
ZGODNIE Z OPINIĄ KONSERWATORSKĄ  
ZNAK: DNT-15183-24.02.2022  
Z DNIA: 24.02.2022

Z up. Małopolskiego Wojewódzkiego  
Konservatora Zabytków  
  
mgr Paweł Dziuban  
Kierownik Delegatury w Nowym Targu

























